

Cserei Mihály végrendelete.

(Második közlemény.)

5. Az én mostani feleségem Széki Zsuzsánna egész vele laktomban felette darabosan viselte magát hozzám, kivált már egy néhány esztendőtlől fogva utolsó vénségemben, gyámoltalan beteges állapotomban sokképpen megszomorított; de mivel halálához közelítő s készülő embernek, mint én vagyok, nem illik azokat igen feszegetni, sőt örökösen elfelejteni; én is csak abban hagyom, hanem ő iránta teszek ilyen dispositiót: In Anno 1740. sok rendbeli requisitiójára magamat megszűkösítvén, adtam neki egyszersmind kétszázhetven forintokat, melyről való contractus megvan a zöld festékű vasas ládámban, az adósságaimról való levelek között, mely pénzzel is jószágot vett magának Háromszéken, ugyan adtam egyszer száz forint készpénzt, azzal is jószágot váltott magának, ezt pedig úgy adtam volt neki kölcsön, hogy nekem megfizeti; de meg nem fizette, azért azon kölcsön adott háromszázhetven forintokat tesztálom neki. Ezen kívül, ha a brassai szálláson való feketebőrű ládámban való kevés pénz ha megmarad, s el nem költöm életemben, abból százharmincz forint készpénzt adjon a fiam a feleségemnek, mely is a kölcsön pénzzel együtt teszen ötszáz forintokat. A szűforma gyémántos gyűrűt is, melylyel elmátkásítottam volt, neki hagyom, noha nekem az atyja, anyja gyűrűt nem adtak. A három rend ezüst drótos övet, melyet ifjú legény koromban csináltattam volt, a kis síma ezüst pohárt, a kisebb aranyos csészét, egy ezüst kanált, egy öreg szerecsen diót, a hintót lovakkal, hámokkal együtt, egy szőnyeget, az udvarhely-széki, karácsonfalvi jobbágyokat, a homoród-szentpáli udvarházhelyet s egyéb appertinentiákkal együtt, melyeket nagy bajjal, sok fáradsággal, az úrtól, idősbik Dániel István uramtól ötszázhusz forintokkal, tulajdon pénzzel váltottam ki, mindezeket hagyom és legálom a feleségemnek oly conditióval, hogy az én feleségem az én holtam után se jószágomhoz, se külső-belső javaimhoz, adósságaimhoz ne praetendáljon, ha praetendálna is, hasztalan legyen, mert én, a micském van, azt mind szolgálattal kerestem, vele való laktomban pedig semmit nem kerestem,

sőt a mit udvarnál laktomban szerzettem eddig az utolsó vénségemig, abból költöttem, ha semmit nem legáltam volna is, szabad lettem volna vele. E felett az én holtam után, minthogy a feleségem a fiammal együtt nem lakhatnak itt a nagy-ajtai házáznál egyenetlenség, veszekedés nélkül, külön is szakasztom a jószágból, feleségem intertentiójára, mig az én nevemet viseli. Alig lehet, mert ez a kevés jószág egynek is sustentatiójára igen kevés, annál inkább, ha meghasogatnék, sem egyik, sem a másik hasznát nem vehetné, mert én ha csak az ajtai jószágom proventussára szorultam volna, soha úgy, a mint én éltem, feles cselédeimmel együtt, nem subsistálhattam volna különben, hanem a jószágomat kellett volna elődnom, abból éltem bizony, a mit udvarnál laktomban kerestem, nem az ajtai jószág jövedelméből, kihez képest lévén a feleségemnek Nyújtódon magának portiója, a hol csendesen lakhatik az én holtom után, mig az én nevemet viseli. A segesvári vagy nagysinki adósságomnak interestéből hatvan forintokat esztendőnként adjon a fiam feleségem intertentiójára, azonkívül mikor isten gabonabeli áldását fogja mutatni, az ajtai oeconomiából annuatim adjon tíz köből búzát, öt köből árpát, szaladnak, öt köből haricskát, egy köből borsót, két köből kölest kásának, mikor szűkön terem a gabona csak fél annyit, azokat pedig a feleségem a maga szekerén vitesse el Nyújtódra. Ezeknek több hasznát veheti a feleségem, mintsem ha a fiammal együtt laknék, s szüntelen veszekednének, vagy az ajtai kevés jószágból feleségem intertentiójára excindálnának, különben is azért legáltam a karácsonfalvi jobbágyokat és szt.-páli jószágot feleségemnek, hogy az ajtai jószágom egészben maradjanak a fiam számára és directiójára, mert az ajtai jószágból ha excissió lenne is, nem adaequálná azon szt.-páli jószágot és karácsonfalvi jobbágyokat; bort nem rendelhetek, mert nekem nincsen boros jószágom. A káli jószág, a hol valami kevés bor terem, nem enyém, hanem idvezült első feleségemről maradt a gyermekeire.

Ha a feleségem férjhez megyen, akkor aztán a fiam nem tartozik a feleségem intertentiójára sem pénzzel, sem naturálékkal semmivel, hanem csak a dossával, úgymint: mivel én székely nemes ember vagyok, huszonöt forintokkal. Ha özvegyiségében meg talál halni a feleségem, a miket neki legáltam, az ő holta után maradjanak a kis unokájára, Zejk Józsefre, de ha az a kis unokácskám is meghalna a feleségem özvegyiségében, azok a legátumok nem a feleségem testvér atyjafiaira, hanem az én fiamra szálljanak vissza. Ha a feleségem férjhez megyen, a miket én neki legáltam, szabadosan elviheti, de semminemű házi portékákat, eszközöket, marhákat az én házamtól el ne vigyen, hanem azokkal érje meg, a miket én neki hagytam. Férjhez menvén pedig a feleségem, ha ott meg talál halni, akár maradjanak gyermekei attól a férjtől, akár ne, de a

miket én neki legáltam, nem maradhatnak a másik férjétől való gyermekeire, hanem a kicsi unokájára, Zejk Józsefekre; ha az is az alatt megtalálna halni, azoknak fele maradjon a más férjétől való gyermekeire, a fele pedig az én első feleségemtől maradtott gyermekeimre. A karácsonfalvi jószágot, jobbagyokat, míg az én feleségem az én nevemet viseli, maga bírja, mihelyt férjhez megyen, a kis Zejk Józsefekre maradjanak. Ha az is szegény meg talál halni házassága előtt, szálljanak vissza az én fiamra és mindaddig ő bírja, míg mostani feleségem atyjafiai az ötszázhusz forintokat, tulajdon maga pénzét leteszik, egyszersmind az én fiamnak vagy az ő gyermekeinek. Ha pedig feleségem kezéből kiváltják, az ő vér-atyjafiai azt a jószágot azon ötszázhusz forintokkal vegyen a feleségem más jószágot a kis unokája, Zejk József számára, ha pedig az is szegény meghalna és annak holta után váltanak ki a feleségemtől azon jószágot, addig, míg az én nevemet viseli, legyen övé a pénz. Ha feleségem férjhezmenetele után váltják ki, fele a pénznek legyen a feleségemé, felét tartozik a fiamnak refundálni; ha azon pénzen jószágot vásárol a feleségem, azon jószág feleségem holta után maradjon a kis unokájára, de ha az is házassága előtt meghal, nem a feleségem testvér-atyjafaira, hanem az én fiamra, vagy holtam után gyermekeire szálljon az olyan pénzzel vett jószág egészben. Az én mostani feleségem pedig, igaz hitem szerint írom, ezelőtt huszonöt esztendővel, mikor elvettem, házamhoz egy pénzt sem hozott, sem azután sem apja, sem anyja nem adott, hanem ezeket az egyet-másokat hozta az apja házatól, mikor a lakodalma volt: egy megyszín virágos bársony szoknyát, keskeny arany csipke egy néhány renddel az alján, ezt a szoknyát készpénzzel vettem meg száz forintokkal a szegény leányom, Chriska számára. Ezt maga adta a szegény leányomnak; egy viseltes tarka matéria szoknyát előruhástól, ezt maga elviselte. Egy zöld aranyos matéria vállat, eztet maga adta a leányomnak. Egy viseltes bársony megyszín mentét, maga tudja hová tette, az én házamnál nincsen. Egy jóféle gyöngyös pártát, arany boglárokkal együtt, ezt magam pénzzel vettem meg hatvan forinttal, a leányom számára. Egy arany lánczot, 18 arany nyomót, 18 arannyal vettem meg a leányom Chriska számára. Egy jóféle, apró fekete gyönggyel fűzött nyakszorítót maga tudja feleségem hová tette. Egy pár ezüst nyelű kést, egy ezüst kanált, két derekajt, kékfestékű héjjakkal együtt, három vánkost, egy csergét, egy veres és zöld selyem matéria paplant, egy kék posztóból való kis párnazsákot, egy nagy zöldfestékű ládát, egy kisebb zöldfestékű ládát, egy kis varró ládát, az elromlott; egy pár kézre való veres klárist, magam adtam a szegény Chriskának; kilencz inget, nyolcz előruhát, tizenkét vánkos héjkat, tíz lepedőt, tizenegy abroszt, huszonegy asztalkeszkenyőt, öt pár kis inget, egyik

fátyolból való volt; ezeket vagy maga elviselte, vagy a lakadalomkor a leányának, Chriskának adta. Hozott volt egy arany boglárt, de maga elbontatván, apróbb boglárokat csináltatott belőle; hova tette, maga tudja, az én házamnál nincsenek. Egy jóféle gyöngygyel rakott álhajat és jóféle gyöngygyel fűzött kontykészületet hozott volt, de azokat maga elbontatván, Chriskának jóféle gyöngyös koszorút csináltatott belőle. Egy karmazsin szín nyári bojtos keztyűt. Ezeken kívül az én házamhoz semmit nem hozott; a mi el nem viselődött, s megmaradtak, most is nála vannak, őt is illetik.

Mióta pedig ezelőtt egy néhány esztendővel az édes anyjáról maradott nyujtói jószágát kezéhez vette és megépítvén ott oeconomiát indított és soha ott való házánál nem voltam, sem onnan az én ajtai házam szükségére semmiféle gabonát nem hoztanak, mikor itt köztünk sok esztendőig a gabona nem termett, ott pedig minden esztendőben a gabona bővön termett, egy szóval egy pénzérő hasznát soha a feleségem jószágának nem vettem, maga hasznára fordította, a mikor búzát, rozsot, árpát, szaladot hoztanak Nyujtodról ide Ajtára, maga a feleségem eladatta maga számára, egy pénzt sem láttam soha belőle.

6. Életben maradott egyetlen jó engedelmes fiam, Cserei György iránt, (mivel a többi fiaim ötön meghaltanak) teszek ilyen dispositiót: Brassai szálláson a mely ládáim s azokban kevés egyetmások vannak (mivel négy leányaim kiházásításával azok igen megüresedtenek, majd csak az üres ládák maradtak), melyeknek specificatiójuk megvannak a veresbőrű könyvemben, mindazok a ládák ezüst, aranyos fegyverekkel, puskákkal, nyergekkel, ón-, réz-edényekkel, szőnyegekkel, kilymékkel, pincze tokokkal, egy szóval minden ott való portékákkal, egyetmásokkal együtt, egészen a fiamé legyenek, mint tulajdon magam acquisitumaim, hanem egyik szőnyeg, a mint feljebb megírtam legyen feleségemé.

Ugyan a brassai szálláson vagyon egy tekete bőrű szeggel vert ládám, kulcsos zár rajta, azonkívül egy nagyobb s kisebb lakat rajta bépecsételve. Ennek a ládának kulcsai a nagy-ajtai házamnál való zöld festékű ládámnak balfelől való legalsó fiókjában vannak egybekötve. — Abban a feketebőrű ládámban bizony sok arany, tallér, folyó pénz volt azelőtt, de a többi mind elkölt, a sok rendbeli nyomorúság, kárvallás miatt legközelebb a negyedik leányom, Chriska kiházásításával és az utolszori szörnyű marha-dög miatt, más szarvasmarhák vételével és a katonák felállítására való költséggel, s nem maradott egyéb pénz, hanem egy ruhazacskóban folyópénz kétszázötven forint, más ruhazacskóban vagyon folyópénz egy néhány arannyal együtt, kétszázötven forint, harmadik zacskóban öreg s féltallérok négyszáz forint érő, egy fehér skatulyában egy levél skofium, egy gyűrű-tokban négy arany gyűrű, kettejében

gyémánt, egyikben smaragd-, a negyedikben türkés-kövek; egy fatokban nyolcz ezüst-aranyos, egybenjáró poharak, magam csináltattam. Egy virágos, aranyos kupa, fedelestől, ezt a szegény anyám brassai hosszas szorulatában zálogba vetette volt, s egy brassai embertől magam pénzzel váltottam ki magamnak huszonnyolcz forintokkal; a kupa az erdélyi lottal 31 lot. Egy kis aranyos ezüst csésze, magam csináltattam, ifjú legény koromban; a mint feljebb is irám, holtam után legyen a feleségemé, az ő holta után az unokájáé, Zejk Józsefé. Volt egy terebélyes, aranyos ezüst-kanna fedelestől abban a ládában, a szegény atyámról deventált rám, azt idvezült első feleségemnek ajándékoztam volt; halála óráján a lelkemre kötötte, ha felnevekedik a fiam György (mivel ötlet minden gyermekei felett szerette, mert tíz gyermekei között csak egyedül ötlet maga szoptatta) azon kannát adjam a fiamnak, oda is adtam. Vagyon egy ezüst aranyos sötartó, magam csináltattam ifjú legény koromban; egy ezüst herbathének való ibrik, ezt az úr, Bánfi Imre úram ajándékozta volt nekem, a bodoki divisio alkalmatosságával, azt is a fiamnak adtam. Dolmányra való harmincz ezüst sima gombok, pikkelyestől, ugyan dolmányra való harmincz ezüst aranyos hosszukás gombok, pikkelyestől, mind magam csináltattam. Ruhazacsókban kötve két rendbeli ezüstös lóra való szerszám, mindeniket én szerzettem. Egy románczos ezüst-aranyos forgó ezüst tollakkal, együtt ifjú legény koromban én csináltattam, két öreg szerecsen dió, egy kis réz lámpás. Elefánt esontból csinált tubáktartó. Egy pár eltört ezüst aranyos sarkantyú, papirosban kötve; nyolcz ezüst kalánok, én csináltattam. Kékpapirosba kötve ilyen levelek: 1. Segesvár városánál levő ezer forint adósságomról való obligatoria. 2. Nagy-Sink városánál levő ezer forint adósságomról való obligatoria. 3. Néhai öreg Dániel Ferenczné kétszáz forint adósságáról való obligatoria, mely pénzért vetette nekem zálogba a gyémántos arany-pereczet és a jóféle gyöngygyel fűzött, arany-bogláros, rubintos övet. Vagyon ugyan egy sima ezüst pohár, én vettem pénzzel. Egy fatokban két üveg csésze, egy hosszú tarka iskatulyában holmi apróság egyetmások, a veresbőrű könyvemben is specificálva vannak.

Ebben a ládában való pénzről s aranyokról ez az én dispositióm: A nagy-ajtai reformata ekkleziának hagyok száz forintokat, Henter Pálné két fiacskájának taníttatásokra, a fiam tutorsága alatt száz forintokat, a feleségemnek százharmincz forintokat, a többi legyen mind a fiamé, és igen takarékosan költse, mert nehezen keresik Erdélyben igaz úton-módon a pénzt, — a mi megmarad a pénzből, vegyen jószágot vele.

Az édes atyámról maradtott ezüst aranyos-fedeles kanna a kisebb lottal teszen 38 lotot, a virágos kupa 31 lotot, — in summa hatvankilencz lotot, azok is a több magam csináltatta s

szerzette minden ezüst marhákkal és abban a ládában való minden portékákkal együtt legyenek a fiamé, de mivel az a kanna, s virágos kupa őstől maradtak, az én leányaimnak is azokban részük volna, — a kupát pedig minthogy huszonnyolcz forinttal magam pénzzel váltottam ki, úgy a 69 lotból defalcálódik 28 lot és marad 41 lot, abból egy részre esik nyolcz forint a fiam és három életben megmaradott leányaim és a szegény Chriska leányomtól maradt Zejk József részekre, azaz a fiam mindeniknek fizessen nyolcz-nyolcz forintokat. A mely pénzt pedig, kis esészt, ezüst drótos övet (mely is egy fejr iskatulyában fekete bőrű ládában vagyon) a feleségemnek legáltam, oly conditívóval értem, hogy ha abban a ládában most de praesente levő pénz, arany, tallér és egyéb ezüst portékák egészen megmaradnak, akkor a mikor én meghalok, mert ha úgy életemben rá szorúlok, s el kell azokból költenem, vagy másképpen tűz, vagy gonosz ember miatt kár esik bennem, az én fiam semmit nem tartozik adni sem feleségemnek, sem Henter Pálné fiainak intertentiójára, hanem a nagy-ajtai ekklézsiának légált száz forintokat a lelkére kötöm a fiamnak, hogy kiadja, — ha magának nem marad is semmi. Ugyanabban a ládában papirosban kötve vagyon tizenegy ezüst régi pogány pénz, azokat is a fiamnak tesztálok.

Itt a nagy-ajtai házamnál micsoda nyerkek, fegyverek, könyvek, puskák, férfi köntösök, azokon való ezüst, aranyos gombok, szőnyegek, kilymék, paplan, csujtár, egy ezüst óra, egy ezüst-aranyos csésze, két ezüst-aranyos pohár, ezüstös nyelű kések, ezüst kanálok, aranyos kardom (azt hagyom az unokámnak, Szegedi Ferencznek, úgy, ha a fiamat oknélkül nem injuriálja), ezüstös övem, sárga selyem zsinor övem, óntálok, tángyérok, rézedények, serfőző üst, mástéle üstök, réz medenczék, ládák és azokban mindenféle egyetmások, külső-belső házi eszközök, melyeknek specificatioi megvannak a veresbőrű könyvemben, kalamáris ládám, bőr ládáim, úgy a többi ládák, s azokban való egyetmások, mindazok egyszóval mindenféle bonumaim s házi eszközök, a hintón és szekeres lovakan kívül, melyeket a mint teljebb megírtam, a feleségemnek legáltam, úgy mindentéle szarvas-marháim, ménesem, juhaim, sertéseim, melyeket a nagy marha dög után többire mind készpénzzel vettem, valamik az én halálomkor találtatnak, mindazok a fiamé legyenek.

Vagyon ugyan nagy-ajtai házamnál egy zöld festékű vasas záros láda, két lengyel lakat rajta, micsoda egyetmások voltak abban, specificálva vannak a veresbőrű könyvemben; de a mely arany, ezüst gyöngyös köves portékák, gyémántos arany medály, arany gyűrűk, nyakra való gyöngyök abban a ládában voltak, mindazokat a szegény Chriska leányomnak adtam, mikor kiházosítottam, elvitte magával. Ugyanazon ládában volt egy pár arany perez, hús ara-

nyat nyomott, százharmincz apró gyémántok rajta és asszonynak való jóféle gyöngyből, rózsásan csinált öv, hat arany rubintos boglárók rajta, ezt az aranypereczet és övet in anno 1702. Kálban laktomban néhai öreg Dániel Ferenczné-Bánfi Erzsébet kétszáz forintokat kérvén tőlem kölcsön, vetette volt nekem zálogba, igérvén huszonnégy forintot interest esztendőnként, melyről való obligatoriája megvayon a brassai szálláson való feketebőrű ládában, már eddig a jelenvaló 1746-ik esztendeig negyvennégy esztendeje, azóta igaz hitem szerint irom, soha egy pénz interest sem adott, mivel csakhamar azután magtalanul meghalt; azért ha valamelyik atyjafia ki akarja váltani, letévén a kétszáz forintokat és negyvennégy esztendőtől való interest egyszersmind, úgy kiválthatják, miképpen praedáljanak pedig az én gyermekeim akkor ezen dologban, a veresbőrű könyvemben, a hol a leveleimet regisztráltam, a NB. alatt egészen leírtam, eligazodhatnak benne.

Ezt az két szép portékát a tizenöt rend jóféle nyakra való gyöngyvel, úgy smaragdot, arany fülbevalót, a gyémántos arany medálylyal együtt, mikor a feleségemet elvettem, a lakodalom másodnapján oda adtam neki, hogy felkösse és magára tegye, a jóféle gyöngyös gallérral együtt; de soha neki nem ajándékoztam, sem akkor, sem azután, hanem a mint most disponálok azokról, úgy maradjon meg.

Az arany fülbevalót, a szép gyémántos medályt, gyöngyös gallért, nyakra való jóféle gyöngyöt Chriska leányomnak adtam. A gyémántos arany perecz, jóféle gyöngyös arany bogláros öv a fiamé legyen, a mint hogy az elmúlt 1740. esztendőben, mikor a fiam megházosodott, azon két drága portékát kezéhez adtam (most is nála vannak), hogy a lakodalom napján a felesége magára tégye, de semmiképpen a feleségének ne ajándékozza, nem is ajándékozta, mert azok az én tulajdon acquisitumaim. Szabad voltam vele, mi esoda conditióval akartam a fiam kezébe adni, és semmiképpen nem akarom, hogy azok a drága portékák az én házamtól elidegenedjenek, — hanem ha Isten a fiamat élteti, övé legyen, ha gyermekei maradnak, a fiam holta után azokra maradjanak; de ha gyermekei is meghalának, azokat a portékákat az ő felesége semmiképpen magának nem tarthatja, — sem az ő holta után az ő második férjétől való gyermekei, vagy ha magtalanul meghalna, az ő atyjafiai maguknak nem tarthatják, hanem in tali casu, az én életben megmaradott gyermekeimre vagy azoknak maradékaira devonáljanak, minden törvénykezés nélkül és akkor az én gyermekeim azon portékákat oszszák fel egymás között egyenlőképpen. — Ezt átok alatt így hagyom. Ha pedig a fiam életében Bánfi Erzsébet atyjafiai kiváltanak azon portékákat, a pénz maradjon a fiamnak életéig, holta után az ő gyermekeire; ha magtalanul meghalna,

az én életben megmaradott gyermekeimre, vagy azoknak succesoraira.

Most de praesenti azon zöldfestékű vasas ládában vannak ilyen egyetmások. A középső felső nagy fiókban egy csomóba kötve az én adósságaimról való obligatoriák, más csomóba kötve a nagyajtai reformatata ekklezsia adósságairól és egyéb dolgairól való levelek, harmadik csomóban segesvári s nagy-sinkli tiszték missilis levelei az én ezer s meg ezer forint adósságaimról, egy kerek skatulyában holmi apróságok, portékák, a jobbkez felől való felső fiókban okulárok, tarka iskatulyában holmi apróság-portékák, papirosban kötve skofium-gombok, pikkelyek, bogárhátú sinorok, egy perspectiva s ebben való rezek; az alsó tologatóban két ezüst kanál, ön kanál s egyéb apróság-portékák; a balfelőli legalsó fiókban ruhában kötve 20 arany, fél tallérok, öreg tallérok, 40 forint érő, a brassai szálláson való feketebőrös ládának a kulcsa; a balfelől való középső fiókban folyó pénz százhusz forint; a középső nagy fiókban ruha zacskóban juhok vásárlására való pénz, 53 forint. Ennél több pénz nincsen, abból mit költök, míg itt nyomorgok, Isten tudja, mikor meg halok, a mi marad a pénzből, az én temetésemre abból költhet a fiam, a cselédeknek megfizethet, az ezüst kanálok s egyéb abban a ládában való apróság-portékák is a fiamé legyenek. Ha pedig életemben azon ládában való pénzt mind elkölteném, arról nem tehetek, én kerestem volt, noha én bizony sem cizfra köntösre, sem korcsomára nem költöttem.

Az itthon való bőr ládában, más két tarka ládában, úgy kalamáris ládában micsoda egyetmások vannak, specificalva vannak a veresbőrű könyvemben, mindazok is a fiamé legyenek.

7. Az adósságaimról ilyen dispositiót teszek: Vagyon Segesvár városánál ezer, Nagy-Sinken is ezer forint adósságom, melyekről való obligatoriák megvannak a brassai szálláson való fekete ládában, mely kétezer forintot idvezült gróf Apor István uram s bátyám tizenkét esztendeig mellette való terhes szolgálatomért testamentaliter legált, s ajándékozott nékem, mint arról való levelek megvadnak a leveles ládában, szabad vagyok vele, a kinek testáljom, minthogy testálom is az édes fiamnak úgy, hogy az én holtom után, azon kétezer forint esztendőnként való interessébol hatvan forintokat adjon a feleségem intertentiójára, a mint feljebb is emlékeztem, míg az én nevémet viseli, ha férjhez megyen, azután semmit ne adjon, hanem a fiam a maga számára költse, fiam holta után maradjanak az ő gyermekeire; de ha a gyermekei meghalának, azon kétezer forint semmiképpen az ő feleségire nem száll, hanem in tali casu a segesvári ezer forint adósságom maradjon az udvarhelyi ref. collegium számára, a hol mind én, mind az édes fiam tanúltunk. A nagy-sinkli ezer forint adósságomat a négy leányom gyermekei egymás között osszák fel egyenlő részre.

Vannak ezeken kívül mind brassai gazdánál, Gradecz Györgynél, mind itt Nagy-Ajtán és a körül való falvakban, úgy Maros-Széken, Kálban s más falukban egy néhány száz forint adósságaim, melyekről való obligatoriák megvannak egy csomóba, a zöld festékű vasas ládában; úgyszintén fel vannak írva mind a jegyzőkönyvemben, mind a verestábla bőrű könyvemben hit szerint, azért valamely adósságokat azon könyvekben kivonva nem találunk, jó lelkiismerettel megveheti az én fiam rajtok holtom után, s bátran azon írásom mellett megesküdhetik, ha valamelyik az adósok közül tagadni találná, mert némelyik dologról nincsen külön-külön obligatoria, hanem csak a fenn nevezett könyvekbe vannak felírva. — Ezeket az adósságokat pedig, melyek a falukon és a falusi embe-reknél vadnak, ha csak az utolsó szükség nem kényszeríti a fiamot, fel ne vegye, az én holtom után is, mert mind itt Ajtán, mind Kálban a pénz bánatára dolgoznak, kaszálnak, aratnak, szántanak, szőlőt mivelnek, mivel mindkét helyen kevés a szolgáló jobbágy, s ha az adósságot felszedik, az oeconomianak nyaka szakadna, s nagy kárt vallana, ha egyik helyről elveszi is a fiam az olyan adósságot, mindjárt adja ki máshova interesre, hogy mind az ajtai, mind a káli oeconomiat folytathassa, úgy, a mint életemben folytattam.

Szükség azt is megjegyeznem, a vejem Szegedi Gábor, erős esküvés alatt kért tőlem ezelőtt egy néhány esztendővel kölcsön százhusz forintokat, melyről való erős obligatoriája megvagon az adósságaimról való csomó levelek között, soha eddig meg nem tudtam venni rajta; minthogy a feleségét rendemen felül kiházásítottam, a négyszáz forintnál is tíz forinttal többet adtam neki, azt a százhusz forint adósságot semmiképpen el nem engedem neki, hanem azt a pénzt is a fiának testáлом, vegye meg rajta.

Ugyan Szegedi Gábor azt cselekedte: lévén Megyes-Széken, Ibesdorf nevű faluban bor, búza, kender, zab s egyéb legiminák dézmájának a harmada enyém, melyet üdvezült nagyatyám. Cserei Miklós kétszáz aranyokkal vett volt meg a fiscustól, melyről való donatió megvagon a leveles ládában, a nagyatyám holta után a három fiai: Cserei György, Farkas és az idvezült atyám, Cserei János uram hárman felosztották, birták is a Béli Pál revolutiójáig; akkor a fejedelem megneheztelvén a Cserei-fiakra, a dézmát elvétette, s a Cserei György és Farkas része mai napig is fiscus kezínél vagon; én udvarnál laktomban magam industriámmal visszanyer-tem magamnak az atyámtól elvett részt; mikor testvér öcsémnel, Cserei János urammal megosztottam is, nem adtam neki részt azon dézmában, a mint az öcsémnel való divisionáléból kitetszik. Ezt a dézmát atyai indulatomból Szegedi Gáborné leányomnak engedtem volt usque ad beneplacitum, minthogy Hidegvizhez, a hol akkor

laktak, közel volt, hogy procurálják, s esztendőnként való proven-tussát maguk számára percipiálják. míg a fiam akkori gyermeki állapottal lévén, felnevekedik; de igaz hitem szerint, soha örökösön nekik nem adtam, ők pedig, a háládatlan emberek, adós lévén Szegedi Gábor egy medgyesi szásznak, alattomban, hírem s akaratom ellen, azon dézmámat eladták, mai napig is azon medgyesi szász bírja nagy káromra; — irtam sok ízben Szegedi Gábornak, váltsa ki azon dézmámat, ha eladta, váltsa ki azon szásztól, mert a magam tulajdon dézmámat, a maga adósságáért semmiképpen el nem adhatta; de ő mindeddig is nem cselekedte: azért ha addig, míg én meghalok, azon dézmát kezemhez nem juttatja, átok alatt hagyom a fiamnak, hatvanhat arany lévén azon dézma harmadrészének in-scriptiója a donatio tenora szerint, mely tészen háromszázharmincz-három forintokat, a feljebb említett tölem kölcsönpénz pedig százhusz forintokat, in summa négyszázötvenhárom forintokat, a fiam Szegedi Gáboron vagy successorain megvegye, ha készpénzzel meg nem vehetné rajta, foglaltassa el annyit érő jószágát, vagy pedig Maros-széken, Kálban a mi jutna Szegedi Gáborné részére, abból teljességel semmit is neki ne adjon, hanem tartsa a maga számára, míg a négyszázötvenhárom forintokat neki le nem teszik; mert ez a dézma, mint szolgálatommal keresett tulajdon acquisitum az én holtam után a fiamat concernálja.

Hogy pedig feljebb való iratásom szerint a fiamnak legáltam külső-belső bonumaimot, acquisitunokot, azért cselekedtem, mert a négy leányaimot rendemen felül való tisztességes sok ezer forintokból álló nagy készülettel, költséggel kiházásítottam, készpénzt is mindeniknek külön-külön négy—négy száz forintokat adtam, a kik közülök eltékozlották a sok drága portékákat, lássák, maguknak tulajdonítsák, ne másnak, különben is nem a leányokban, hanem a fiamban marad meg holtom után az én nevem; az én fiam mellettem laktában engemet, se házassága után semmi dologban meg nem szomorított, sőt nagy alázatos engedelmességgel accomodálta hozzám magát, nem is költöttem a hatodrészit is a szegény fiamra, a mennyit csak az egyik leányomra expendáltam; a fiam feleségének is még csak egy szoknyát sem csináltattam, házassága után is a felesége jószágában lakott és mivel a királyi táblára evocatus vagyok, kétfelől is a fiamnak kell azokban fáradni, költeni, s ha meg találnak nyerni, neki kell szegény fiamnak holtom után megfizetni. Testvér-húgom, Borberek Dánielné gyermeki is praetendálnak az ajtai jószághoz, s ha az én életemben el nem igazodik azon contraversia, az én holtom után az én fiamon kereskednek, akkor is elég baja, fáradsága, költsége lészen, ő rája maradván az én holtom után a teherviselés: méltó s illendő, hogy ő participálódjék nagyobb mértékben az én keresményeimben, hadd legyen miből

költenie az én holtom után a fennmaradott nehéz dolgoknak folytatására, s legyen fáradságának érdemlett jutalma. Sőt mivel kemény parancsolat vagyok a nemességnek személy szerint való táborozásáról, én nyomorú, igen beteges ember lévén, nem vagyok capax a táborozásra, a szegény fiának kell helyettem táborozni, életét kockáztatni, vagy nagy költséggel zsoldosokat állíttatni. Mindezek az elészámlált okok vivének engemet, hogy a fiának testáljam a mit testáltam. Ha pedig, melyet az irgalmas Isten kegyelmesen távoztasson, még az én holtom után a feleségem özvegyiségben léssen, a fiam magtalanul megtalál halni, akkor azt cselekedjék: Mindennemű pénzemet, ezüst portékákat, mindennemű portékákat, házi eszközöket az én özvegy feleségem, és négy házas leányaim egymás között egyenlő részre osszák fel, a maros-széki, káli és körül való falukon való adósságokkal és mind itt Nagy-Ajtán levő adósságokkal, marhákkal. A segesvári s nagy-sinki adósságok, a kétezer forint maradjanak abban az állapotban, a mint ide feljebb megírtam. Ha valamelyik leányom magtalanul meghal, maradjanak attól maradott bonumok az én több életben megmaradott leányaimra, vagy azoknak gyermekeire. Ha pedig, mitől az irgalmas Isten oltalmazzon, mind fiam, leányaim magtalanul meghalának, mindennemű bonumaimnak, adósságaimnak, marháimnak, házi portékáimnak, zálogosításaimnak, minden magam kereste jószágoknak a két része maradjon az akkori tiszteletes református püspök dispositiója szerint a reformata ekklezsia számára, a harmada pedig testvér öcsémre, s húgaimra, vagy azoknak maradványukra.

Ugyszínt is valamelyeket, akármilyen névvel nevezendőket, bonumokat, adósságokat én a fiának legáltam, ha a fiam magtalanul találna meghalni, pénz, köntös, ezüst marhák, portékák, zálogosok, adósságok nem maradhatnak az ő feleségére, mert én tőlem acquiráltattak, s úgy légtam neki, hanem in tali casu, mindazoknak az én életben megmaradott leányaimra vagy azoknak gyermekeire kell visszazállani.

Ha pedig a fiam maga industriájával keres valamit, azokból szabados dispositiója vagyok akár feleségének, akár másnak legálja, mindazáltal, minthogy a menyem mind hozzám, mind a fiamhoz magát igen jól alkalmaztatta, nem is lehettem semmi jóakarattal hozzája, ha úgy találna lenni (hogy a fiam meghalna), melyet az irgalmas Isten távoztasson, s gyermekei nem maradnának, úgy is azokból, a miket a fiának legáltam, négyszáz forint erő legyen a menyémé, ha gyermekei nem maradnának is a fiamtól, egyéb mindenféle bonumokat tartozzék igazán a leányaimnak, vagy azok gyermekeinek visszaadni, minden perpatvar nélkül.

8. Kevés jószágaim iránt e szerint disponálok: Az ágostonfalvi jószág leány-ágot nem illet, hanem fiú-ágon bírják oly condi-

tióval, ha az egész Cserei familiából álló férfi ág egészen deficiálna, akkor a fiscus tartozik a leány-ágnak ezer tallért deponálni és a jószág vissza megyen a fiscusra. Az ajtai jószág hasonlóképen fiú-ágon való jószág; de ha a fú-ág deficiál, a leányokra deveniál, azért az ajtai és ágostonfalvi jószágokat, minthogy különben is sok száz forintotok mind testvér öcsémnek, mind hugaimnak a szegény atyám testamentuma szerint fizettem és a mi kevés illette volna itt Ajtán a hugaimat, azt is örökösön tőlük készpénzzel megvettem, — melyről a veres bőrű könyvemben elég írás vagyon, mind pedig a leveles ládámban divisionálisok és contractusok megvannak, — hagyom azért az ágostonfalvi és ajtai ősjószágokat, mind a bibarczfalvi portiókkal s jobbágyokkal együtt, úgy száraz-ajtai, nagy- és kis-bacsoni, s közép-ajtai portiókat, mely közép-ajtai jószágot nagyobb rész szerint száraz-ajtai, magam acquirálta jószággal cseréltem által, egy bölöni jószágoeskámat is ott lakó Béres János jobbágyommal együtt minthogy magam acquiráltam, úgy sepsi-széki, kálnoki jobbágyot jószágával együtt, melyeket Kálnoki Bálint nótában incurrálván elvesztett és üdvezült gróf Apor István donációval kérte meg magának Apafi Mihály fejedelemtől és ő nagysága adta nekem szolgálatomért örökösön, úgyszintén a mely jobbágyokat Ágostonfalván, Köpeczen, Közép-Ajtán, Nagy-Ajtán én acquiráltam, és a mely szántóföldeket, szénafüveket vagy örökös jussal, vagy zálogjára szerzettem, melyekről a leveleim megvannak a leveles-ládámban, a veresbőrű könyvemben is írva vannak, úgyszintén Dajka Juczinak két fiát, Györgyöt és Mihályt, Bölöni Ferenczet, a ki most kocsisom, Czifra János fiait, úgy minden egyébtéle acquiráltumaimot, a mint az én házamnál s jószágomban találtatnak, halálomkor hagyom és testálom mind a fiamnak egészben és az ő fiának. Az én feleségem pedig az én adósságomat maga számára fel ne vegye, tőlem zálogosított szántóföldeket, szénafüveket ki ne bocsássa, hanem az olyanokat, mikor a vératyujafiak ki akarják váltani a fiamtól, váltsák ki, a fiam kezébe adják a pénzt, mert ha a feleségem kezébe adják a zálogos summát, a fiam az olyan zálogos földeket, szénafüveket nem tartozik kibocsátani, keresse pénzt az olyan ember a kinek adta, a hova nem kellett volna adni. A nagy-ajtai házat és mindenféle épületeket egykorig én építtettem újólág minden külső-belső udvaron, mert mind porrá égtenek volt; csak a puszta kőfala maradott meg, nagy költséggel reperáltattam, a malmot is két ízben én építtettem újólág; a kastélybeli mindkét kamarát újabban én csináltattam. Ha azért, a mint feljebb íram, a fiam magtalanúl meghalna, in tali casu, minden ajtai, ágostonfalvi s több oda való őstől maradott, vagy én tőlem örökösön, vagy zálogos jussal acquirált jószágokat, jobbágyokat, szántóföldeket, szénafüveket, az én négy házasságaim, vagy azoknak gyermekei, az

én özvegy feleségemmel együtt osszák öt egyenlő részre; a feleségem, a mely jószágrészt jut neki: bírja özvegyiségiben, míg az én nevemet viseli mind haláláig, de azokból semmit el ne adjon, hanem csak éljen belőle. Ha pedig az én holtom után férjhez megyen, azon részjószág is szálljon vissza az én leányaimra, vagy azoknak gyermekeire, s akkor az én leányaim csak dossal tartoznak az én feleségemnek, úgymint közönségesen 25 forintokkal; ha valamely leányom magtalanul meghal, a neki jutott részjószág szálljon a több leányaimra, vagy azoknak maradványaira.

A fiam életébe pedig az én holtom után sem ajtai, ágostonfalvi s a több ott biratott ős- vagy zálogos jószágaimhoz, ős- vagy zálogos szántóföldeimhez, szénafüveimhez, akár hol ott levő örökös vagy zálogos jobbágymhoz, akár hol ott levő adósságaimhoz, Brassóban, nagy-ajtai házamnál levő ládáimhoz s azokban való portékákhoz, házi eszközökhöz és marháimhoz semmi köze nem lehet a feleségemnek, hanem mindazokat a fiamnak testálom; érje meg azzal, a mit neki testáltam s intertentiójára rendeltem és az ajtai jószágból, özvegyiségére való excisióért, a szt.-páli jószágokat és karácsonfalvi jobbágyokat hagytam, a mint erről ide feljebb vagyon emlékeztet, mert az ajtai jószágból az ő özvegyiségére való excisió nem adaequálja a szt.-páli jószágot és karácsonfalvi jobbágyokat.

A mint feljebb is említém, idvezült atyám testamentuma szerint két testvérhugomat: Pohornik Jánosnét, Cserei Juditot és Sigerin Andrásnét Ágnest, a mi kevés itt az ajtai jószágból őket illethette volna, készpénzzel mind a kettőt kifizettem; és örökösen az ő részeket megvettem, arról való levelek megvagnak. Az harmadik hugom Borberek Dánielné Cserei Erzsébet gyermekeit is, Enyedi Szánti Istvánnét és Borberek Józsefet, a szerint igyekeztem volna contentálni, akár pedig törvény szerint eligazíttatni, be is jöttek vala ide Nagy-Ajtára, a nemes szék vice királybiráját s assessorait ide convocáltattam vala nagy költséggel ajtai házamhoz, hogy akár per accordam, akár törvény szerint igazodjék el a dolog; de ők nem akarták, hanem azt kívánták, tegyük félre a szegény atyánk testamentumát és az ajtai jószágot egyaránt bocsássam divisióra vélek; én pedig azt nem tartoztam megcselekedni, ők aztán re infecta vissza mentek, a mint kitetszik az assessorok adta hiteles attestatióból, mely megvagon a leveles ládámban, egy fehérbőrű táskában két csomó levelekkel együtt, mely levelek szükségesek arra a dologra, azért tettem külön azon táskában, ha azért, míg élek, eligazítani nem akarják (noha Isten látja, eddig is azt akartam volna az én részemről, hogy régen eligazodott volna), hanem holtam után az én fiamat háborgatnák, elkészíttettem jó lelki ismerettel, igaz üdvezülendő hitem szerint az arra való dolgokat írásban, azon kívül a veresbőrű

könyvemben is egészben beírtam, azok szerint folytassa a fiam holtom után azt a dolgot s azok mellől semmiképpen ne recedáljon. Sőt ha a fiam magtalanul meghalna, egészben deficiálna, úgy is az én életemben megmaradott leányaim nem tartoznának az édes atyámról maradt ajtai jószágban részt adni testvér hugom, Borberek Dánielné gyermekeinek, mert a székely natio örökös praxisa szerint, a fiam defectusán az én leányaim úgy maradnának a jószágban, mint fiú-leányok, s őket concernálná a jószág, collateralis atyafiak lévén a Borberek Dánielné testvér hugom gyermekei, semmi jussok nem volna a jószághoz. Ha pedig a fiannak nem maradna fia, hanem csak leánya, az ő leánya lenne fiú-leány az ajtai jószágban, az az leány sem adna részt az ajtai jószágból, nemhogy a Borberek Dánielné gyermekeinek, de még az atyával egy testvér leány menyeknek is: ez az székelyek örökös törvénye.

9. Maros-széki, káli udvarház, ott való jobbágyokkal, szántóföldekkel, szénafüvekkel, szőlőkkel, úgy az oda tartozó csikszentmártoni jobbágyokkal, (néha idegen emberektől is zálogosítottam Kálban) úgy vagyon ugyan nagyobb rész szerint idvezült első feleségem, Kún Ilona jussán valók, de a házat, sőt mindentéle épületeket, még csak egy karóig is én építtettem Kálban, sok pénzemmel, költségemmel, a derekbéli szőlőt erdőből vágattam ki s úgy ültettem be. Feleségem atyja, Kún Mihály uram adós lévén nekem ezer forinttal, melyet diversis vicibus adtam neki kölesön, a mi keveset szabadon találtam holta után, azon adósságért magam számára elfoglaltam, a több jobbágyokat mind Kálban, mind Szent-Mártonban, úgy malomhelyet, sok szántóföldeket, szénafüveket, hangai szőlő dézmát s egyéb appertinentiákat, melyeket szegény Kún Mihály a feleségével együtt eltékozolt volt, sok száz forintokból álló nagy summa pénzzel váltottam ki másoktól, udvari szolgálattal keresett pénzzemmel, melyekről mind a veresbőrű könyvemben az én írásaim megvannak, mind a leveles ládámban azokról való hiteles levelek, az oeconomiat is magam tulajdon gabonából, magam pénzivel vett béres ökrök s ekék által kezdettem el Kálban, a háznál egy rendben a mit építtettem, menkő-tüze miatt mind porrá égett; újabban nagy költségemmel csináltattam más épületeket, tudja az egy Kálfalva, úgy, hogy 2500 forintokat expendáltam arra a jószágra, magam tulajdon pénzemmel, a mint külön külön hitelesen specificálva vannak a veresbőrű könyvemben. Én reám első édes feleségem apjáról, anyjáról egy bornyú, sem egy pénz, még csak egy fakanál sem maradt, mert azoknak a hallatlan tékozlások miatt, csak a testek s lelkek maradt meg; úgy, hogy mikor meghalt is a szegény Kún Mihály, a magam egyet-másait vonták fel a holt testére, a magam pénzzemmel, költségemmel temettettem el, tisztességesen; sőt idvezült feleségemmel nemhogy valami köntöst,

de igaz hitem szerint, még csak egy kendőt sem adtanak; sőt magam adtam háló egyet-mást is feleségem atyjának, anyjának életükben, mert egy jó pokróczuk sem volt, s magam pénzzel interteneáltam s ruháztam őket; szabad volnék azért vele, hogy a mely nagy summa pénzem azon a jószágon vagyon, akár a fiamnak, akár a mostani feleségemtől való leányom gyermekeinek legálnám, a haza törvénye is arra facultálván engemet, mindazáltal, hogy első feleségemtől maradt három házas leányaimhoz való igaz atyai szeretetemet megmutassam, egyszersmind a lelkem első feleségem halálos ágyában sirva kért engemet, hogy ha az ő holtá után megházasodom is, attól a második feleségemtől leendő gyermekeimnek ne adjak abból a káli pénzem után való jószágból, hanem az ő tőle való gyermekeim lehessenek successorok és ne hagyjam egészben csak az ő tőle való fiamnak is, hanem hadd jusson a leányaimnak is, a mint hogy meg is ígértem szegény feleségemnek;

Azért az én holtam után a fiam a három menyével, Szegedi Gábornéval, Száva Sándornéval, Henter Pálnéval e szerint osztozának: Én Kálban Orbán Borkától zálogosítottam egy benn való pusztá jószágot, a melyre is épületeket én csináltattam, hozzá tartozandó szántóföldekkel, szénafüvekkel, erdővel és ugyanahoz tartozó appertinentiákat váltottam ki másoktól, melyekről mind a leveles ládámban vagyon specificatio, mind a vereshőrt könyvemben; — ugyanott Kálban Bodoni Jánosnéól vettem örökösön negyvenöt forintokkal egy benn való jószágot, a hol most Dobos Zsigmond nevű jobbágy lakik: ugyanezen jószághoz tartozó öt darab szántóföldet ötven forintokkal váltottam ki; ugyan egy szőlőt Bodoni Jánosnéól husz forinttal zálogosítottam pusztában. Ezek azért a fenn specificált jószágok s apertinentiák, minthogy nem idézültek feleségem jussán való, hanem idegenektől acquiráltam, maradjanak egészben a fiamnak. Feleségem jussán való káli, csikszent-mártoni, vadadi magyar és cigány jobbágyok, szántóföldek, szénafüvek, szőlők, jobbágy sessiók s azokhoz tartozó minden appertinentiák a fiam és három leányaim között osztassanak egyenlő részre négy felé, noha én mindazokat nagy summa pénzzel váltottam ki másoktól. Szegedi Gábornak pedig semmit a káli jószágból, a mi az ő felesége részére jutna, ne adjanak, hanem a mint fennebb is említettem, mivel erős hit alatt való obligatóriára százhusz forintot adtam neki kölcsön, mely pénzt is soha eddig meg nem fizette, azon kívül a fiamat concernáló szolgálattal rehabeált ibesdorfi dézmámát eladta maga adósságába megyesi száznak, mely dézmának inscriptiója tézsen háromszázharminczhárom forintokat, in summa a két rendbeli pénz tézsen négyszázötvenhárom forintokat: ezért a Szegedi Gáborné részére a mi jószág jutna Kálban, azt a részt a fiam tartsa magának, — mindaddig ő bírja, valámig Szegedi Gábor vagy az ő maradványa

azon summa pénzt az én fiamnak deponálják. És e szerint a fiam a káli jószágokban a Szegedi Gáborné számára jutandó részszel együtt annyit veszen el a maga számára, a mennyit a két leányom: Száva Sándorné és Henter Pálné ketten. A káli udvarházat mindenféle épületekkel együtt én állítottam fel nagy költséggel, a fiamnak testálom; úgy a háznál lévő mindenféle marhák, házi mindenféle eszközök ott Kálban s körül való falukban levő adósságokkal a fiam kezénél maradjanak, mivel azon adósságok interessivel s dolgossival kell a káli oeconomiát folytatni s azt nem jó megcsontítani.

Ha az én fiam magtalanul meghalna, úgy az egész káli s körül való jószágok ott való udvarházzal, marhakkal, házi eszközökkel, minden adósságokkal együtt maradjanak a három házas leányaimra s azoknak gyermekeire. Ha a leányaim közül valamelyik magtalanul meghal, maradjanak a több életben levőkre; ha pedig (melyet az irgalmas Isten kegyelmesen távoztasson) mind fiam, leányaim magtalanul deficiálnának, a mostani feleségem idvezült édes leánya, Cserei Kristinától maradt árva fiacskájára, Zejk József-re a káli jószág minden jobbágyokkal, apertinentiakkal, úgy az örökös, vagy zálogos jussal való acquisitumaim, szántóföldek, szénafüvek, marhák, szőlők, minden adósságok ő rája deveniáljanak, ő bírja, valamig első idvezült feleségem vér atyjafiai, Kún István, Kún Mátyás, Csapai Ferenczné maradvái a 2500 forintokat (a másoktól örökösön vagy zálogos jussal acquirált jószágokon kívül), melyeket magam szolgálatommal keresett pénzből fizettem első feleségem jószágáért, egyszermind Zejk József unokámnak, vagy az ő gyermekeinek készpénzül megfizetik, mert a közönséges igazság azt kívánja. Ha pedig a kis Zejk József unokám is magtalanul deficiálna, testvéröcsém, Cserei János uram, vagy az ő kegyelme gyermekei, úgy testvérhugom, Borbereké Dánielné gyermekei succedáljanak mindazokban a fenn declarált káli jószágokban addig a summa pénzig, úgy mindazáltal a 2500 summa pénzből az én testvér atyámfiai vagy azoknak successorai, ezer forint készpénzt adjanak a maros-vásárhelyi reformátum collegium számára, átok alatt hagyom.